

RESSOURCE- STÆRKE BØRNEFAMILIERS FLYTTERATIONALER

En analyse af flyttemønstrene
blandt ressourcestærke børnefamilier
i udsatte boligområder

RESSOURCESTÆRKE BØRNEFAMILIERS FLYTTERATIONALER

En analyse af flyttemønstrene blandt ressourcestærke børnefamilier i udsatte boligområder

Anne Maria Foldgast
Ane Glad
Søren Brink Larsen

ISBN-978-87-92798-57-2

© 2018 Center for Boligsocial Udvikling

Center for Boligsocial Udvikling
Sadelmagerporten 4
2650 Hvidovre

Tlf: 28 35 58 85
E-mail: info@cfbu.dk
www.cfbu.dk

NOVEMBER 2018

Fotos: Kristian Brasen. Alle rettigheder tilhører CFBU.

Layout: Mille Vang Hansen og Nikolaj Avlund

Udgivelsen kan frit hentes på www.cfbu.dk

CFBU's udgivelser kan frit citeres med tydelig kildegengivelse

er en selvejende institution under Transport-, Bygnings- og Boligministeriet. Centrets overordnede formål er at undersøge effekten af sociale indsatser i udsatte boligområder, at indsamle erfaringer fra nationale og internationale boligsociale indsatser og at yde kvalificeret rådgivning og processtøtte til centrale aktører indenfor det boligsociale område.

INDHOLD

Indledning	4
Konklusion	5
Sådan har vi gjort	9
Fakta om de ressourcestærke børnefamilier	11
Hvorfor flytter børnefamilierne?	13
Hvem har hvilke flytterationaler?	18
Litteratur	24

METODEBILAGET

til nærværende rapport kan hentes på www.cfbu.dk

INDLEDNING

Udsatte boligområder i Danmark er kendetegnet ved en beboersammensætning, der adskiller sig fra det øvrige Danmark. En større andel af beboerne er uden tilknytning til arbejdsmarkedet, har et lavere uddannelsesniveau, et mindre økonomisk råderum og bliver hyppigere dømt for kriminalitet. Politisk er der et ønske om at arbejde med at opnå en blandet beboersammensætning i de udsatte boligområder og fastholde ressourcestærke beboere. Det ses tydeligt i Regeringens parallelsamfunds aftale (initiativer der modvirker parallelsamfund), hvor ambitionen er at fjerne alle ghettos i Danmark inden 2030, bl.a. gennem en 40 pct reduktionen af andelen af almene familiebølger i boligområder i de områder, der har været på ghettolisten indenfor de seneste fire år.

Boligorganisationer har i flere år arbejdet med en såkaldt 'fortyndingsstrategi' og mindsket andelen af ressourcessvage beboere ved udlejningsværktøjer som fx fleksibeludlejning. Formålet med at øge andelen af ressourcestærke i boligområderne er helt overvejende at øge graden af "social mixning". Forskningen viser ikke entydigt, at social mixning kan løfte de udsatte beboergrupper, men studier peger på, at tilstedeværelsen af ressourcestærke grupper har en positiv indflydelse på de mere ressourcessvage beboere (Beck-Danielsen & Stender 2017). Flere ressourcestærke beboere kan bl.a. betyde flere rollemodeller for ressourcessvage, flere drivende kræfter i civilsamfundet og øget kollektiv handlekraft i boligområderne. Denne positive effekt af social mixning er selvfølgelig betinget af, at de ressourcestærke beboere anvender området, dvs. bruger de lokale institutioner og tilbud, og engagerer sig i det sociale liv.

I 2017 undersøgte Center for Boligsocial Udvikling, hvilke strukturelle forhold der medvirker til, at res-

sourcestærke beboere flytter fra boligområderne. Analysen peger på, at det kræver et langt sejt træk at fastholde de ressourcestærke beboere. Konklusionen i undersøgelsen var, at en betydelig andel af de ressourcestærke kun har boet kortere tid i områderne, og det tyder på, at mange har valgt områderne som en midlertidig bopæl, mens de blot venter på at komme videre i deres boligkarriere (Larsen & Glad 2017). Ressourcestærke beboere på kort visit er en udfordring, fordi selvom de hjælper på statistikken over beboersammensætningen, påvirker de ikke livet i boligområderne som tiltænkt. Undersøgelsen viste yderligere, at blandt gruppen af ressourcestærke har børnefamilierne markant større sandsynlighed for at flytte end de øvrige grupper, og vi kan derved konkludere, at en del af de mest ressourcestærke børnefamilier ikke ser områderne som attraktive at bo i (Larsen & Glad 2017).

Tidligere undersøgelser har peget på en række faktorer, der enten kan tiltrække eller skubbe beboere ud af et udsat boligområde (Andersen 2006a; Kristensen & Andersen 2009). I denne rapport kvalificerer og udbygger vi disse resultater ved at undersøge, hvilke individuelle rationaler der er udslagsgivende for, om ressourcestærke børnefamilier vælger at fraflytte området. Formålet med undersøgelsen er således at bidrage til en diskussion af, hvilke forhold der med fordel kunne ændres, for at fastholde ressourcestærke børnefamilier i udsatte boligområder. Indeværende rapport henvender sig derfor til beslutningstagere i kommuner og boligorganisationer, som ønsker indsigt i, hvilke udfordringer i boligområderne der kan få ressourcestærke børnefamilier til at flytte. Undersøgelsen bygger på en spørgeskemaundersøgelse blandt fraflyttede ressourcestærke børnefamilier fra ét af landets 200 største almene boligområder.

KONKLUSION

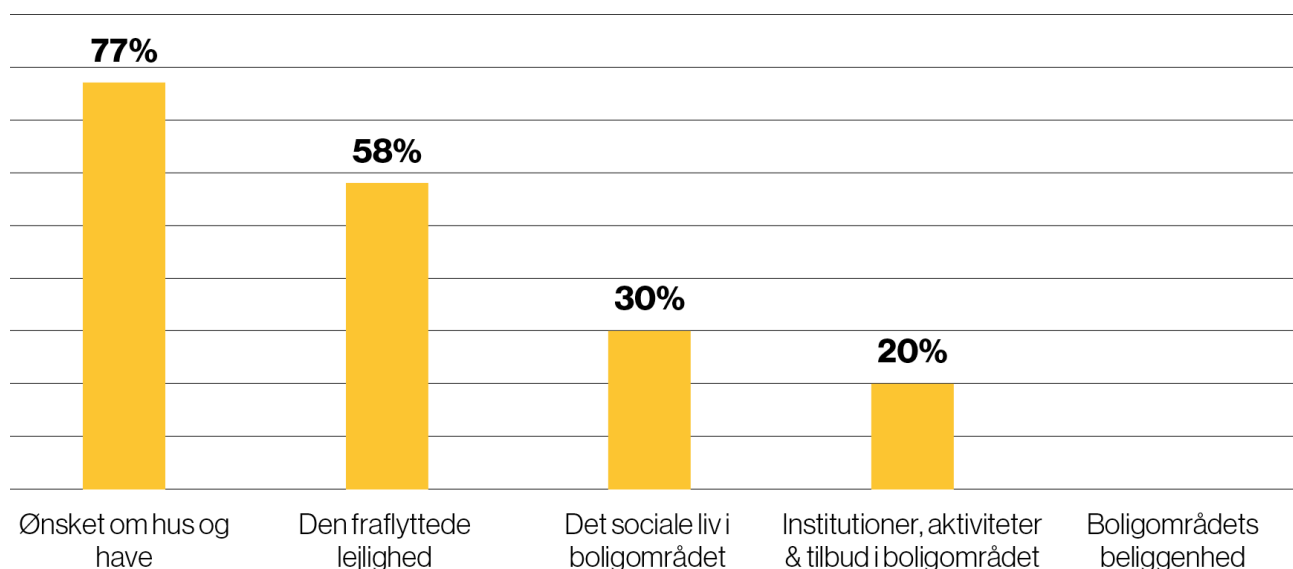
På baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt ressourcestærke børnefamilier, der er fraflyttet et af landets 200 største almene boligområder, har vi identificeret fem forskellige flytterationaler. I det følgende præsenteres undersøgelsens hovedkonklusioner.

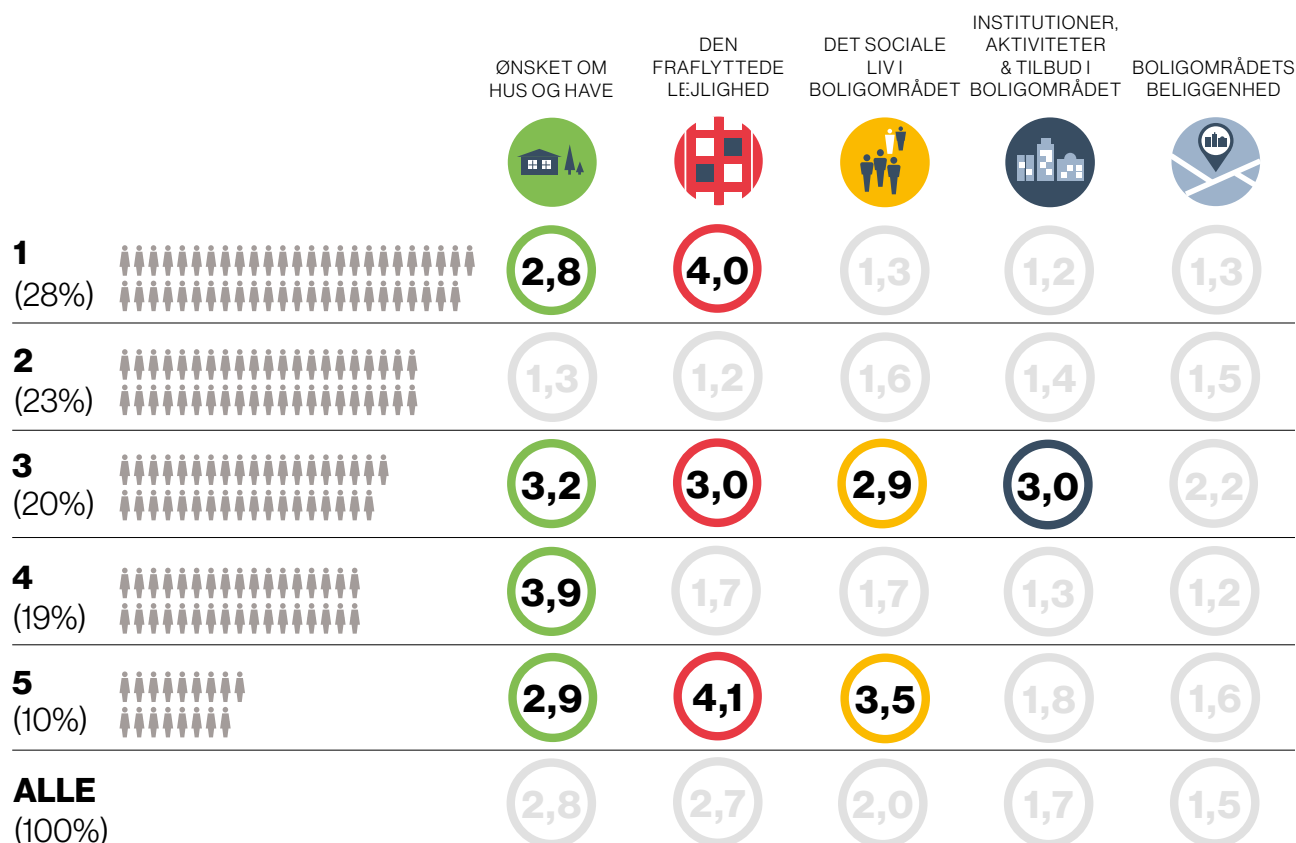
I løbet af 2015 flyttede 12 % af alle de ressourcestærke børnefamilier fra ét af landets 200 største almene boligområder. Beslutningen om at flytte kan involvere flere forskellige rationaler. Det kan derfor være vanskeligt for den enkelte at afgøre, hvad der er det væsentligste flytterationale. I denne undersøgelse har vi identificeret fem forskellige flytterationaler, der præsenteres herunder, og undersøgt, for hvilke beboergrupper disse flytterationaler har betydning. Hvorvidt nedenstående resultater afviger fra flyttemønstre blandt ressourcestærke børnefamilier på landsplan er ikke en del af undersøgelsens perspektiv, men tidligere undersøgelser peger på at flyttemønstrene generelt betragtet ikke afviger fra andre områder i Danmark (Andersen 2006b; Ærø 2000).

Undersøgelsen viser, at 77% fraflyttede børnefamilier nævner ønsket om hus og have som en del af deres samlede årsag til at fraflytte et af landets 200 største almene boligområder. Ligeledes viser undersøgelsen at hhv. 58% nævner den fraflyttede lejlighed, 30% nævner det sociale liv i området og endeligt 20% nævner institutionerne i boligområdet, som en del af deres samlede årsag til at fraflytte et af landets 200 største almene boligområder. Boligområdet beliggenhed synes ikke at have nogen betydning for fraflytningen af lejligheden

Beboergrupperne har vi inddelt i fem forskellige segmenter. Figuren på næste side viser også, hvor stor en andel hvert segment udgør af de samlede svarpersoner. Tabellen viser, at det største segment er klynge 1, der udgør 28 %, mens den mindste andel er klynge 5, der udgør 10 %.

Figur 1. Flytterationalets indflydelse på den samlede beslutning om fraflytning, vist i procent (N=716)

Figur 1: De fraflyttede opdelt på flytterationale og segmenter (N=716)

UNDERSØGELSENS FUNDAMENT

Undersøgelsen bygger på en spørgeskemaundersøgelse blandt fraflyttede ressourcestærke børnefamilier fra ét af landets 200 største almene boligområder. Trods en ihærdig indsats for at nå vores respondenter har undersøgelsen en lav svarprocent på 27, med 716 deltagende respondenter. Undersøgelsen fundament er derved svagt og kan have betydning for rapportens resultater. Blandt besvarelserne er der en overrepræsentation af de mest ressourcestærke, blandt den samlede gruppe af fraflyttede ressourcestærke børnefamilier. Vi opererer gennem hele analysen med et 5 %-signifikansniveau og beskriver udelukkende signifikante resultater.

FAMILIEÆNDRINGER SKUBBER BEBOERNE UD AF BOLIGOMRÅDERNE

Udover de fem rationale er der selvfølgelig også andre forhold, der kan påvirke beboernes beslutning om at flytte.

Ændringer i de enkelte familier som fx skilsmisse eller familieførøgelse er desuden en vigtig årsag til flytning. 54 % af svarpersonerne angiver således, at det var en ændring i familien, der var den primære årsag til, at de er flyttet fra boligområdet. I analysen af flytterationaler er der et segment, klynge 2, som repræsenterer i alt 168 personer, svarende til 23 % af det samlede antal svarpersoner. Personerne i segmentet har ikke angivet nogen af analysens flytterationaler som den egentlige årsag til, at de er flyttet, men gruppen er kendetegnet ved, at en stor andel af respondenterne angiver, at de er flyttet fra deres partner, som den egentlige årsag til flytningen. Familiemæssige ændringer som skilsmisse eller at flytte sammen med en ny partner er en naturlig bevæggrund for at flytte. Det er derfor ikke hverken realistisk eller relevant at komme med en strategi for at fastholde dette segment i områderne (Andersen 2006a).

FEM FLYTTERATIONALER

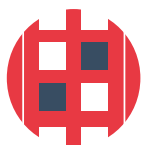
Flytterationalerne er her præsenteret i kronologisk rækkefølge, i den forstand at de rationaler, der gennemsnitligt har størst betydning, præsenteres først og så fremdeles. Rationalerne er ikke gensidigt udelukkende, i den forstand at den enkelte beboer ofte har flere forskellige flytterationaler.

Hus og have: Ønsket om at eje hus og have er det rationale, der på tværs af hele populationen er mest betydningsfuldt. I alt har det betydning i fire ud af

de i alt fem segmenter og har således haft en indflydelse på 77 % af alle flytninger fra de 200 største almene boligområder.

Landets store almene boligområder er kendetegnet ved, at langt størstedelen af lejemålene er lejligheder, som derfor selvsagt oftest ikke har en privat have tilknyttet, samt at der ikke er mulighed for at eje sin egen bolig. Det kan derfor, som det ser ud nu, være svært at komme beboernes ønsker i møde, hvis det decideret handler om at eje hus og have. International viden peger på positive erfaringer med at eksperimentere med blandede ejerforhold i den almene sektor, således at folk har mulighed for at købe en bolig i boligområdet. Man kan endvidere arbejde på at udnytte nogle af de grønne områder i boligområdet bedre, så fx private små haver, nyttehaver eller fælleshaver potentielt set kunne dække nogle af familiernes behov for at kunne opholde sig i grønne rum. CFBU har også tidligere vist, at byhaver kan medvirke til at skabe nye relationer blandt beboere i almene boligområder (Frederiksen 2017).

Den fraflyttede lejlighed: At lejligheden ikke levede op til svarpersonernes behov er det næstvigtigste rationale for, at beboere er flyttet fra

boligområdet. Det drejer sig i særlig grad om, at boligen var for lille, eller at antallet af værelser i lejligheden ikke stemte overens med familiernes behov.

På tværs af segmenterne i undersøgelsen har rationalet indflydelse på tre ud af de fem segmenter, svarende til 58 % af alle de ressourcestærke familiers flytninger. Når den fraflyttede lejlighed i mange tilfælde ikke lever op til beboernes behov, er det med til at sende familierne videre til en anden bolig uden for boligområdet. Hvis boligorganisationerne ønsker at fastholde familierne i boligområderne, viser analysen dermed, at det er værd at undersøge, om de nuværende lejligheder opfylder en moderne børnefamilies krav til deres bolig, samt om der er tilstrækkelig variation i størrelsen, antal værelser osv. Det kan desuden være en mulighed at se på mulighederne for at flytte internt i området til en større/mindre lejlighed. Langt de fleste boligorganisationer arbejder allerede med dette, men der kan lokalt være strukturelle, politiske og økonomiske rammer, der begrænser mulighederne.

Det sociale liv i boligområdet: Det sociale liv i boligområdet kan være mere eller mindre velfungerende. Rationalet om at flytte på grund af sociale

problemer i ens boligområde har i analysen vist sig som det tredjevigtigste flytterationale. Rationalet har da også vist sig at have indflydelse på 30 % af alle flytninger.

Der er to segmenter, der i særlig grad har angivet dette flytterationale. Klynge 3 og klynge 5, der er kendetegnet ved hyppigt at komme fra et af landets udsatte boligområder. Noget tyder således på, at der kan være god grund til at fastholde og styrke de sociale indsatser i de udsatte boligområder. Hvis boligorganisationerne ønsker at fastholde denne gruppe i boligområdet, vurderer vi, at der skal ske både fysiske og sociale ændringer i boligområderne. For at nå denne gruppe skal de sociale udfordringer i området afhjælpes, eller der skal igangsættes foranstaltninger, som gør det nemmere for beboerne at leve med de sociale udfordringer.

Institutioner, aktiviteter og tilbud i boligområdet:

Samlet set har dårlige institutioner og mangel på tilbud i boligområdet i analysen vist sig at være et af de mindre betydningsfulde flytterationaler. Billedet er dog ikke entydigt, da dårlige skoler og institutioner i boligområdet faktisk lader til at være væsentlige faktorer, hvorimod tilbud i området ikke er så vigtigt. Rationalet er kun gældende for i alt 20 % af svarpersonerne.

En mulig forklaring på, hvorfor dette rationale ikke er mere fremtrædende, kan være, at flere af de ressourcestærke børnefamilier kun bor i områderne midlertidigt. Næsten halvdelen af familierne har boet i boligområdet i mindre end 2 år, inden de fraflytter. Det ser vi som et udtryk for, at mange af familierne bor i lejligheden som en midlertidig løsning. Hvis de mentalt har det ene ben ude ad døren, kan det forklare, hvorfor de ikke anser aktiviteter og tilbud i boligområder for et nævneværdigt problem. Tidligere undersøgelser peger desuden på, at ressourcestærke børnefamilier ikke benytter disse tilbud, og at de derfor aldrig har været relevante for dem (Bech-Danielsen & Stender 2017). Skoler og daginstitutioner er derimod sværere at vælge fra, hvorfor disse faktorer er en relativt vigtig del af rationalet.

Boligområdets beliggenhed:

Det mindst vigtige af de fem rationaler knytter sig til boligområdets beliggenhed og dækker over utilfredshed med områdets geografiske placering i forhold til afstand til en større by, arbejdsplads, familie og venner. Analysen viser os, at rationalet kun i ringe grad har indflydelse på ressourcestærke børnefamiliers valg om at flytte fra boligområdet, og det er dermed svært at tilskrive rationalet nogen stor betydning i forhold til at forklare ressourcestærke børnefamiliers flytninger. Det lader således ikke til, at de i særlig høj grad flytter for at komme tættere på hverken deres job eller familie og venner.

SÅDAN HAR VI GJORT

En kort gennemgang af undersøgelsen metodiske valg og fremgangsmåde. For øvrig uddybende beskrivelse se det særskilte metodebilag.

DE 200 STØRSTE ALMENE BOLIGOMRÅDER

I denne undersøgelse fokuserer vi på ressourcestærke børnefamilier, der er fraflyttet et af landets 200 største almene boligområder. De 200 boligområder inkluderer samtlige boligområder, der gennem årene har haft eller har en igangværende helhedsplan med boligsocialt indhold. Men undersøgelsen indeholder også boligområder med en beboersammensætning, der ligner gennemsnittet for den almene sektor generelt. De 200 boligområder udgør dermed en god blanding af udsatte og mindre udsatte boligområder. Det gør, at vi kan se, om der er forskel på de områder, der har en helhedsplan med boligsocialt indhold, og de områder, der ikke har. Områder med helhedsplan med boligsocialt indhold betegner vi som et udsat boligområde.

SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN

For at undersøge udslagsgivende individuelle rationaler for ressourcestærke børnefamiliers valg om at fraflytte området, har vi foretaget en survey blandt de ressourcestærke børnefamilier, der er fraflyttet et af de 200 største almene boligområder i 2015¹.

Vi har valgt at spørge beboere, som allerede er fraflyttet boligområderne. Derved spørger vi en gruppe, som allerede har handlet på deres flytteovervejelser, og som vi derfor formoder har gjort sig overvejelser om denne handling.

¹ Pga. forsinkelser i registeret er 2015 det tidligste år, det er muligt at undersøge.

HVEM ER RESSOURCESTÆRKE?

Der findes ikke nogen entydig definition på, hvad det vil sige at være ressourcestærk. I det følgende vil vi begrunde, hvordan vi statistisk har defineret ressourcestærke børnefamilier.

Definitionen af ressourcestærke børnefamilier bygger videre på definitionen fra Larsen og Glad 2017. Denne definition er relativt bred og bygger på hele husstandens samlede ressourcer. Ressourcestærke defineres således som lønmodtagere på alle niveauer, herunder selvstændige og studerende. I husstande med mere end én voksen vil personer uden for arbejdsmarkedet tælle med som ressourcestærke, hvis deres partner er i arbejde. Årsagen er, at personer i arbejdes samlede indkomst og netværk på forskellig måde påvirker hele familiens råderum og muligheder i hverdagen. Mange familier deles fx om daglige udgifter, ligesom en samboende i arbejde kan give det kendskab til arbejdsmarkedet, der er nødvendigt for selv at komme i job. Vi betragter dermed ikke kun ressourcer som et spørgsmål om økonomisk råderum, men også om den enkelte persons potentielle muligheder i forhold til arbejdsmarkedet.

Vi har i øvrigt indskrænket undersøgelsen til at omfatte børnefamilier, hvilket vi definerer som husstande med minimum ét hjemmeboende barn under 16 år.

Undersøgelsen giver således viden om de beboere, som har overvejet at flytte og derefter gør det, men belyser ikke den gruppe, som overvejer at flytte, men som derefter ikke handler på det – om det end er, fordi de mangler det økonomiske råderum eller andet. Med dette in mente må der påtænkes en risiko for, at besvarelsene er udtryk for en efterrationalisering mere end et reelt flytterationale.

Spørgeskemaet er inspireret af tidligere undersøgelser af fraflytning, som peger på mange forskellige årsager til flytning (Andersen 2006b). Udover jobskifte og nyt uddannelsessted har forskellige faktorer, som handler om tilfredsheden med boligen, beliggenheden af boligområdet, de øvrige beboere og naboerne i området, også en betydning (Andersen 2006b). Vi har derfor i undersøgelsen inkluderet spørgsmål, der drejer sig om både sociale og fysiske forhold i området samt forhold ved selve boligen.

Dataindsamlingen er foretaget i perioden 29. marts 2017 til 23. april 2017 og er foregået som kombination af internetspørgeskema og telefoninterview. I alt er 2.655 personer kontaktet, og det er der kommet 716 gyldige besvarelser ud af, hvilket giver en svarprocent på 27.

Den registerbaserede bortfaldsanalyse viser, at der er en overrepræsentation af kvinder og etnisk danske beboere i undersøgelsen, samt at dem, der har svaret, har et gennemsnitligt højere ressourceniveau end dem, der ikke har svaret. Ligeledes er der en underrepræsentation af beboere fra særligt udsatte boligområder.

I det særskilte metodebilag findes spørgeskemaet samt en uddybende gennemgang af bortfaldsanalysen.

ANALYSE AF DATA

Vi har først foretaget en faktor- og dernæst en klyngeanalyse. Faktoranalysens styrke er, at den kan identificere strukturer i data, der ikke er direkte målelige.

På den måde kan vi koge mange forskelligartede spørgsmål ned til fem forskellige faktorer, der kan beskrive fem forskellige rationaler for, at en ressourcestærk børnefamilie vælger at fraflytte et boligområde.

På baggrund af faktoranalysen har vi lavet ét indeks for hvert flytterationale i analysen. Det betyder med andre ord, at vi har konstrueret en ny variabel, der dækker over alle de spørgsmål, der var i de enkelte faktorer i analysen.

For hver faktor dannes en gennemsnitlig indekssværdi baseret på skalaen fra 1-5. Det er vigtigt at holde sig for øje, at værdien netop er et udtryk for de samlede svar på spørgsmålene i spørgeskemaet. De forholdsvis lave gennemsnitssværdier er således et udtryk for den variation, der findes i svarene, hvor nogle angiver, at fx de sociale problemer har været afgørende for ens flytning, mens det for andre ingen betydning har haft (for et samlet overblik over svarene på de enkelte spørgsmål, se metodebilag). Ikke desto mindre giver gennemsnitssværdierne et indtryk af, hvilke flytterationale der som oftest har haft en betydning i forhold til, at den ressourcestærke børnefamilie har valgt at flytte fra boligområdet.

Vi foretager desuden en klyngeanalyse, der har til formål at placere svarpersonerne i grupper baseret på ligheder og forskelle mellem deres besvarelser. Ideen er at reducere de mange svarpersoner til en håndfuld klynger, der internt er så ens som muligt, samtidig med at de adskiller sig mest muligt fra de andre klynger. Klyngeanalysen bruges i denne undersøgelse til at definere, for hvem de definerede flytterationale er vigtigst. Med en klyngeanalyse kan vi derved sige noget om, for hvem fx det sociale liv i boligområdet har størst betydning for en flytning.

Vi opererer gennem hele analysen med et 5 %-signifikansniveau og beskriver udelukkende signifikante resultater.

FAKTA OM DE RESSOURCESTÆRKE BØRNEFAMILIER

Der er i alt godt 204.000 husstande i landets 200 største almene boligområder. Heraf er 21 % af husstandene børnefamilier med minimum ét hjemmeboende barn under 16 år, mens de 79 % er husstande, der udgøres af en eller flere voksne personer. Dermed udgør populationen for nærværende undersøgelse kun en mindre andel af de samlede husstande i landets 200 største almene boligområder.

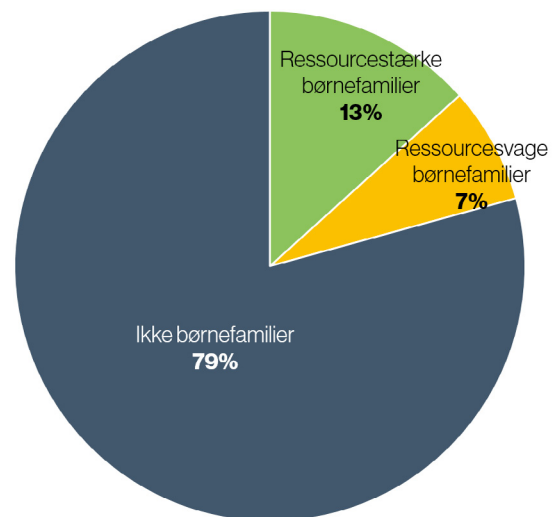
RESSOURCESTÆRKE BØRNEFAMILIER

Hvis vi sammenligner med landsplan er landets 200 største almene boligområder bl.a. kendetegnet ved, at der er en større koncentration af beboere uden for arbejdsmarkedet. Det gør sig således også gældende blandt områdernes børnefamilier. I alt kan 64 % af børnefamilierne defineres som ressourcestærke, hvilket er væsentligt mindre end på landsplan, hvor 89 % af børnefamilierne er ressourcestærke ifølge definitionen i indeværende undersøgelse.

Ser vi på den samlede beboermasse i de 200 største almene boligområder, udgør de ressourcestærke børnefamilier i alt 27.000, hvilket svarer til 13 % af alle husstande.

I løbet af 2015 flyttede 12 % af alle de ressourcestærke børnefamilier fra ét af landets 200 største almene boligområder. Det betyder med andre ord, at i alt ca. 3.200 ressourcestærke børnefamilier valgte at fraflytte et af landets store almene boligområder.

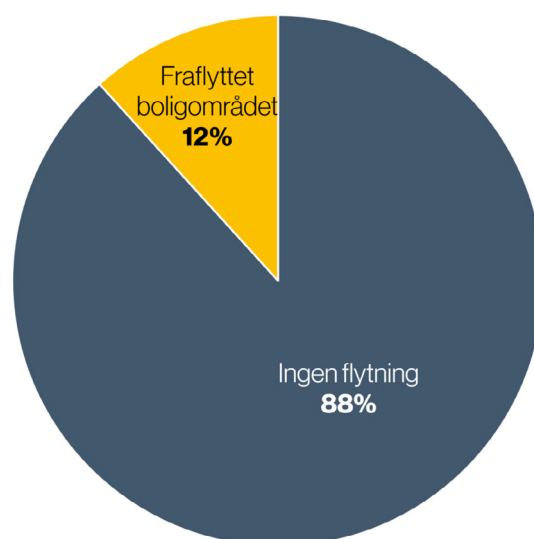
Ser vi nærmere på, hvad der kendetegner de ca. 3.200 ressourcestærke børnefamilier, der er flyttet fra ét af landets 200 største almene boligområder, kan vi se, at 50 % af de fraflyttede familier er flyttet fra et udsat boligområde med en boligsocial helhedsplan.

Figur 2: De ressourcestærke børnefamiliers andel af beboermassen i de 200 største almene boligområder i 2015.

Næsten halvdelen af familierne har kun boet i et af de 200 områder op til 2 år inden deres flytning. Således er der mange af familierne, der kun har boet kort tid i boligområdet, inden de vælger at flytte videre, hvilket kan skyldes, at mange af familierne bor i lejligheden som en midlertidig løsning. 25 % af familierne har boet i boligområdet 2-5 år inden flytningen, mens 29 % har boet i området mere end 5 år inden flytningen.

I størstedelen, 63 %, af de fraflyttede familier, har svarypersonen etnisk dansk oprindelse, mens 37 % af svarypersonerne er indvandrere eller efterkommere. 34 % af familierne bor i en af landets fire største byer, København, Aarhus, Odense og Aalborg, mens de resterende 66 % bor i Københavns omegnskommuner eller i resten af landets kommuner.

Figur 3. Andelen af ressourcestærke børnefamilier, som er fraflyttet et af de 200 største almene boligområder.

Tabel 1: Den fulde population af fraflyttede ressourcestærke børnefamilier

	ANTAL	PROCENT
ETNICITET		
Etnisk dansk oprindelse	2000	63%
Indvandrer eller efterkommer	1172	37%
OMRÅDETS UDSATHED		
Ingen boligsocial helhedsplan	1599	50%
Boligsocial helhedsplan	1573	50%
URBANITET		
København, Aarhus, Odense & Aalborg	1082	34%
Københavns omegn og resten af landet	2090	66%
ANTAL ÅR I LEJLIGHEDEN		
Op til 2 år	1463	46%
Mellem 2 og 5 år	778	25%
Mere end 5 år	931	29%

Tabel 1: -n = 3172

HVORFOR FLYTTER BØRNEFAMILIERNE?

Boligen har en afgørende betydning for familiens liv. I dette afsnit belyser vi de individuelle årsager til fraflytning blandt de ressourcestærke børnefamilier i de 200 største almene boligområder i Danmark.

Det er i boligen, familien er samlet, og den bliver derved også en del af familiens identitet. Når familierne får børn, skaber det markante ændringer i deres boligønsker (Kristensen & Andersen 2009).

Det enkelte individs konkrete valgmuligheder på boligmarkedet bestemmes af en række forhold, der tilsammen former de muligheder og begrænsninger, en given husstand har. Andersen & Nielsen (2017) argumenterer, at husstandens ressourcer, i form af økonomisk, social, politisk og kulturel kapital, er afgørende for den enkeltes muligheder. Den økonomiske kapital såsom indkomst og formue har selvsagt en central betydning i forhold til husstandens økonomiske formåen. En tidligere undersøgelse fra CFBU viser også, at jo større økonomiske mulighed, de ressourcestærke har for at flytte, desto mere tilbøjelige er de til at gøre det (Larsen & Glad 2017).

Den sociale kapital er husstandens netværk, som kan være afgørende i relation til fx at få information om boligmuligheder. Politisk kapital er husstandens mulighed for at forstå og benytte sig af rettigheder på boligmarkedet, såsom boligstøtte og ventelister. Og endelig er der husstandens kulturelle kapital, som består af husstandens uddannelsesniveau og deres evne til at forstå boligmarkedet (Andersen & Nielsen 2017). Dette resulterer i, at det sjældent er enkelte egenskaber ved boligen eller boligområdet alene, der er afgørende for, om man vil flytte (Kristensen & Andersen 2009). I praksis udgøres familiens valgmuligheder snarere af et samspil mellem forskellige husstandsspecifikke forhold og øvrige boligpræferencer, der dannes på baggrund af fx værdier og normer (Andersen & Nielsen 2017).

Tabel 2: Hvilken ændring i familien var den væsentligste anledning til, at du/I skiftede bolig?

	Antal	Procent
Flyttet fra hinanden/skilsmisse	82	21%
Flyttet sammen/blevet gift	88	23%
Familieudvidelse (børn)	147	38%
Børn flyttet hjemmefra	6	2%
Andet	61	16%

n = 384, personer, der har angivet, at de er flyttet fra ét af landets 200 største almene boligområder pga. en ændring i familien.

54 % af svarpersonerne i undersøgelsen angiver, at det var en ændring i familien, der var den primære årsag til, at familien flyttede fra boligområdet. Tabellen på side 13 viser, hvilken ændring der henvises til. 38 % angiver, at det var en udvidelse af familien, der førte til flytningen, mens henholdsvis 21 % og 23 % angiver, at de er flyttet fra hinanden/skilsmissen og flyttet sammen/blevet gift, som grunden til flytningen. Tidligere undersøgelser har ligeledes påvist, at forskellige familiebegivenheder, som fx pardannelse og skilsmisse, har stor betydning for flytning. I sådanne situationer kan der naturligt opstå et akut boligbehov, som opfyldes ved hurtig flytning (Andersen 2006b).

FLYTTERATIONALER

Den følgende analyse er baseret på et spørgeskema med i alt 29 spørgsmål, der omhandler de ressourcestærke børnefamiliers overvejelser i forbindelse med, at de er flyttet fra et af landets 200 største almene boligområder. Alle spørgsmålene er besvaret retrospektivt, dvs. efter at familierne er flyttet, og besvaret ud fra følgende fem-trins-skala.

1. Ingen betydning
2. Mindre vigtig grund
3. Vigtig grund
4. Meget vigtig grund
5. Afgørende betydning

2 Tre af spørgsmålene i spørgeskemaet viser sig ikke at være meningsfulde at inddrage i faktoranalysen. De tre spørgsmål er:

- Huslejen/boligafgiften var for høj
- Boligens kvalitet var for dårlig, fx nedslidt køkken/bad
- Fik en bedre lejebolig tilbudt

FEM FLYTTERATIONALER

Ved hjælp af en faktoranalyse har vi reduceret data² til fem forskellige faktorer, som vi herefter omtaler som flytterationaler. Faktoranalysen grupperer de 29 spørgsmål i spørgeskemaet på baggrund af den variation, der er i besvarelsene. De i alt fem faktorer udtrykker følgende flytterationaler:

Ønsket om hus og have:

Ønsket om at eje bolig og egen have.

Den fraflyttede lejlighed:

Den fraflyttede lejlighed passede ikke til familiens behov.

Det sociale liv i boligområdet:

Sociale problemer i boligområderne.

Institutioner, aktiviteter og tilbud i boligområdet:

Problemer med boligområdets faciliteter og institutioner.

Boligområdets beliggenhed:

Utilfredshed med områdets geografiske placering i forhold til afstand til en større by, arbejdsplads samt familie og venner.

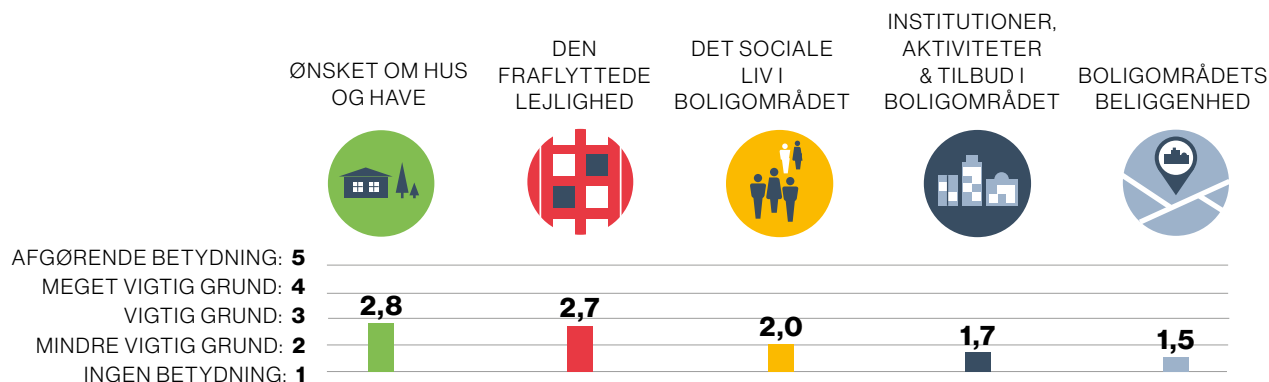
HVILKE RATIONALER ER VIGTIGST?

For at sammenligne rationalernes betydning på tværs sammenligner vi de gennemsnitlige indekssværdier, dvs. gennemsnittet af alle besvarelser på de spørgsmål, der indgår i hvert enkelt rationale. Indekssværdien er relativ i forhold til svarskaalens spænd fra 1-5, så når en værdi er lav, kan det ses som et udtryk for, at der er relativt mange, der har angivet, at det ikke har været vigtigt i forhold til deres beslutning om at flytte.

Af figuren nedenfor fremgår det, at det flytterationale, som har haft den største betydning for, at folk har valgt at flytte fra et boligområde, er ønsket om hus og have. På skalaen fra 1-5 opnår rationalet således en gennemsnitlig indekssværdi på 2,8. Tæt herefter kommer flytterationalet om den fraflyttede lejlighed, som har en gennemsnitlig indekssværdi på 2,7. Det er klart de to flytterationale, der angives som de vigtigste grunde til, at folk vælger at flytte fra ét af landets 200 største almene boligområder.

Det sociale liv anses med en gennemsnitlig indekssværdi på 2,0 som den tredjevigtigste grund til at fraflytte et boligområde. Der er altså tale om et forholdsvist stort spring fra de to vigtigste flytterationale til rationalet om, at man flytter, fordi man oplever sociale problemer i boligområderne. Herefter kommer de sidste to faktorer institutioner, aktiviteter og tilbud i boligområdet og boligområdets beliggenhed med en gennemsnitlig indekssværdi på henholdsvis 1,7 og 1,5. Det er altså i gennemsnit meget få personer, der angiver, at beliggenheden samt områdets institutioner, aktiviteter og tilbud har haft en afgørende betydning for, at de har valgt at flytte.

Gennemsnitssværdierne spænder som sagt mellem 1,5 og 2,8. Det indikerer, at når vi ser på alle besvarelserne, er der ikke et enkeltstående rationale, der har haft afgørende betydning for fraflytningerne.

Figur 4: Flytterationalernes samlede betydning (N=716)

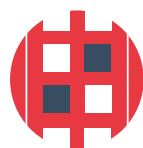
I det følgende vil vi vise, hvilke spørgsmål de enkelte rationaler dækker over. Vi vil desuden vise, hvilke spørgsmål inden for de forskellige rationaler svarpersonerne har angivet som de mest relevante for, at de er fraflyttet et af landets 200 største almene boligområder.

ØNSKET OM HUS OG HAVE

Det første flytterationale omhandler ønsket om en ændret boligform fra leje til eje, samt ønsket om egen have.

Særligt ønsket om at have sin egen private have scorer højt med et gennemsnit på 3,0, hvilket betyder, at en stor del af respondenterne har angivet det som en vigtig årsag til flytningen. Ønsket om at eje frem for at leje har i gennemsnit en lidt lavere værdi på 2,5. Dog er dette en høj score, når man ser på den samlede faktoranalyse. Tidligere undersøgelser af boligpræferencer i Danmark viser i lighed med dette, at det især er muligheden for at disponere over egen bolig og have, som gør det attraktivt at eje (Kristensen & Andersen 2009; Ærø 2000).

DEN FRAFLYTTETE LEJLIGHED

Det andet flytterationale handler om den fraflyttede lejligheds udfordringer i forhold til størrelse og indretning.

Begge spørgsmål scorer næsten lige højt hhv. 2,8 og 2,7 i denne faktor. Hvilket betyder, at respondenterne vurderer, at både størrelsen og indretningen af lejligheden var en vigtig årsag til flytningen.

DET SOCIALE LIV I BOLIGOMRÅDET

Flytterationalet vedrørende det sociale liv i boligområdet handler om følelsen af utryghed samt oplevelsen af normbrydende adfærd som hærværk, kriminalitet, negative relationer til de øvrige beboere, gener ved trafikstøj, områdets dårlige omdømme samt en negativ vurdering af områdets etniske repræsentation er desuden en del af dette rationale. Det sociale liv i boligområdet er som nævnt i forrige afsnit det tredjevigtigste flytterationale.

Tabel 3: Faktor: Ønsket om hus og have

Ville gerne have privat have

Gennemsnitlige svarværdier

1 2 3 4 5

Ville gerne eje frem for at leje

3,0

Gennemsnit svarværdi

2,5

2,8

Tabel 4: Faktor: Den fraflyttede lejlighed

Boligen du flyttede fra var for lille

Gennemsnitlige svarværdier

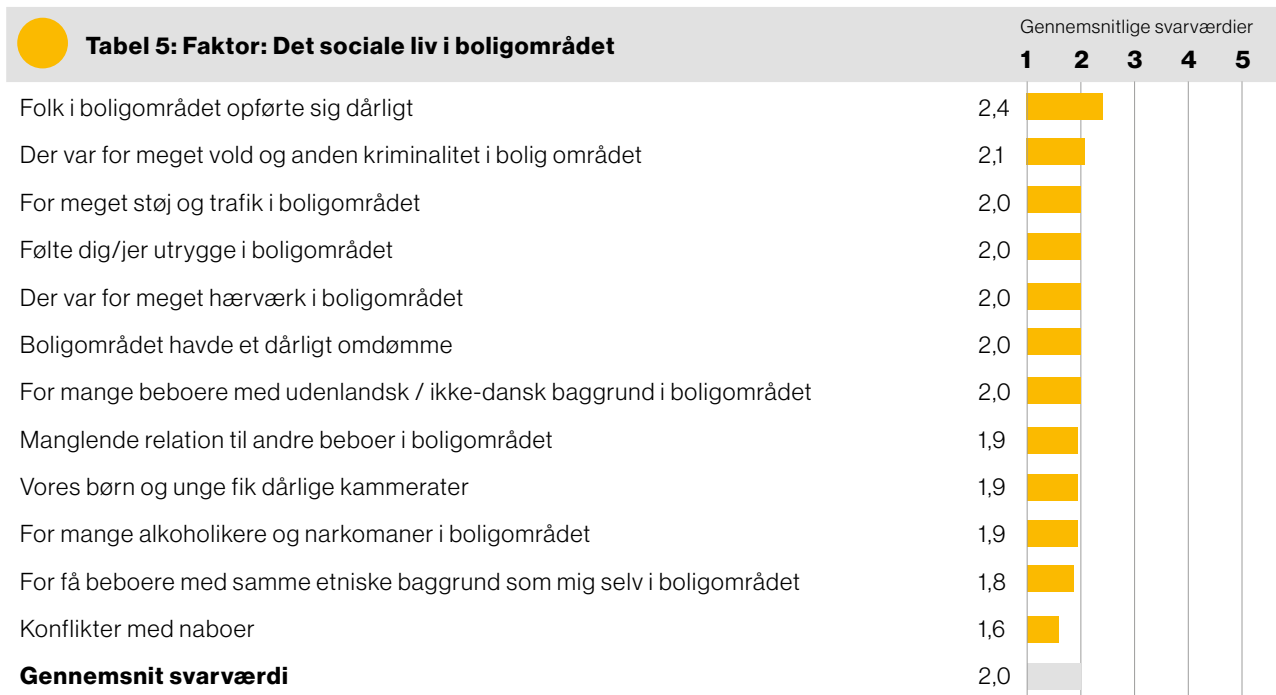
1 2 3 4 5

Boligens indretning var ikke passende. Fx antal af værelser

2,8

2,7

2,7

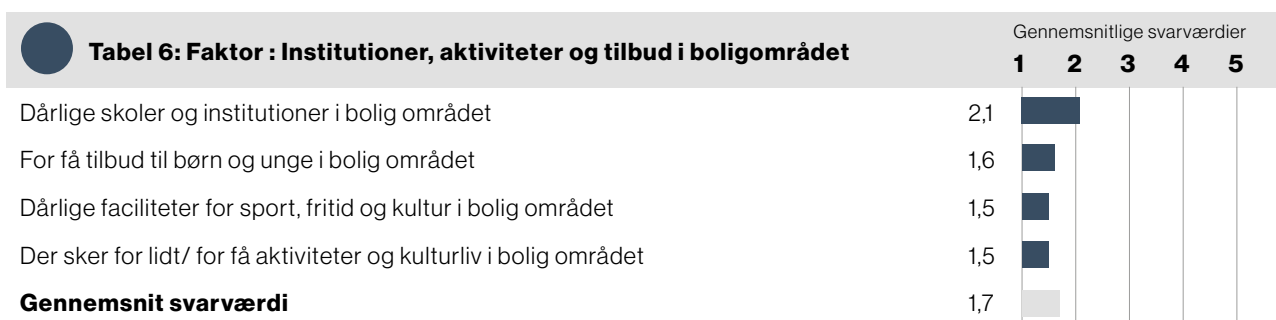
Hvis vi kigger på den gennemsnitlige svarværdi, er det interessant, at der er en forholdsvis lille forskel på de forskellige spørgsmål med en værdi omkring de 2,0. Der er dog nogle enkelte spørgsmål, der skiller sig en smule ud. Særligt spørgsmålet om Folk i boligområdet opførte sig dårligt ligger over gennemsnittet ved en gennemsnitlig svarværdi på 2,4. Det spørgsmål, der scorer lavest, er spørgsmålet om konflikter med naboer, der har en svarværdi på 1,6 efterfulgt af spørgsmålet om For få beboere med samme etniske baggrund som mig selv i boligområdet med en værdi på 1,8.

INSTITUTIONER, AKTIVITETER OG TILBUD I BOLIGOMRÅDET

Rationalet Institutioner, aktiviteter og tilbud i boligområdet omfatter vurderinger af områdets sports-, kultur- og fritidsfaciliteter samt skoler og institutioner.

Det er især spørgsmålet om *dårlige skoler og institutioner i boligområdet*, som scorer højt i denne faktor, med en gennemsnitlig score på 2,1. Svarpersonerne angiver, at de to spørgsmål om faciliteter samt de generelle aktivitets- og kulturtilbud i boligområdet scorer forholdsvis lavt med en værdi på 1,5 og 1,6.

Det giver god mening, at forældrene tillægger kvaliteten af skoler og dagtilbud større værdi end kvaliteten af øvrige faciliteter, da det er her, deres børn skal tilbringe en stor del af deres vågne timer. Tidligere undersøgelser peger desuden på, at ressourcestærke børnefamilier ikke benytter aktiviteter og tilbud i boligområdet, og at de derfor aldrig har været relevante for dem (Bech-Danielsen & Stender 2017). Skoler og daginstitutioner er derimod sværere at vælge fra, hvorfor disse faktorer er en relativt vigtig del af rationalet.

Svarværdierne på de enkelte spørgsmål viser, at det formentlig ikke vil bidrage væsentlig til fastholdelsen af ressourcestærke børnefamilier at forbedre det lokale kulturliv, hvorimod det vil have større betydning at sikre kvaliteten af lokale skoler og dagtilbud.

BOLIGOMRÅDETS BELIGGENHED

Boligområdets beliggenhed omfatter negativ vurdering af områdets geografiske afstand til en større by, job- og uddannelsesmuligheder, samt afstand til familie og venner. Den samlede oversigt over spørgsmålene kan ses i tabellen nedenfor.

Det er spørgsmålet om, at boligområdet, du flyttede fra, lå for langt fra familie og venner, som scorer højest i dette rationale, med en score på 1,7. At boligområdets beliggenhed er langt fra familie og venner eller fra arbejdsplads og uddannelse har mindre betydning for valget om at flytte. Begge spørgsmål har en gennemsnitlig score på 1,6, som er lidt over den gennemsnitlige svarværdi.

De to spørgsmål om hhv. beskæftigelsesmuligheder i området og afstanden til større by scorer lavest med en værdi på 1,4.

Boligområdets beliggenhed har derved kun i ringe grad indflydelse på ressourcestærke børnefamiliers valg om at flytte fra boligområdet. Det er derfor svært at tilskrive rationalet nogen stor betydning i forhold til at forklare ressourcestærke børnefamiliers flytninger. Andre undersøgelser peger på samme tendens og konkluderer, at i takt med at infrastrukturen har udviklet sig, er betydningen af fx arbejdspladsens placering blevet mindre (Andersen & Nielsen 2017). Desuden er der almene boliger i hele landet, og det tyder derfor på, at familierne stort set bor der, hvor de gerne vil i henhold til geografi.

Faktor	Gennemsnitlige svarværdier				
	1	2	3	4	5
Boligområdet du flyttede fra lå for langt fra familie og venner	1,7				
Lå for langt fra arbejdsplads/ uddannelse	1,6				
Lå for langt fra grønne områder	1,6				
Lå for langt fra en større by	1,4				
For få muligheder for beskæftigelse i nærheden af boligområdet du flyttede fra	1,4				
Gennemsnit svarværdi	1,5				

HVEM HAR HVILKE FLYTTERATIONALER?

Med baggrund i faktoranalysen har vi fundet frem til fem overordnede flytterationaler. I dette afsnit ser vi nærmere på, for hvem disse rationaler har betydning. Vi introducerer derfor fem forskellige segmenter af ressourcestærke børnefamilier.

Vi har indtil nu set på de gennemsnitlige svarværdier for alle fraflyttede. I det følgende inddeler vi ved hjælp af klyngeanalyse svarepersonerne i fem forskellige segmenter af ressourcestærke børnefamilier. Hvert segment består af personer, der internt er så ens som muligt, samtidig med at de adskiller sig mest muligt fra de andre segmenter i forhold til, hvorfor de har valgt at flytte.

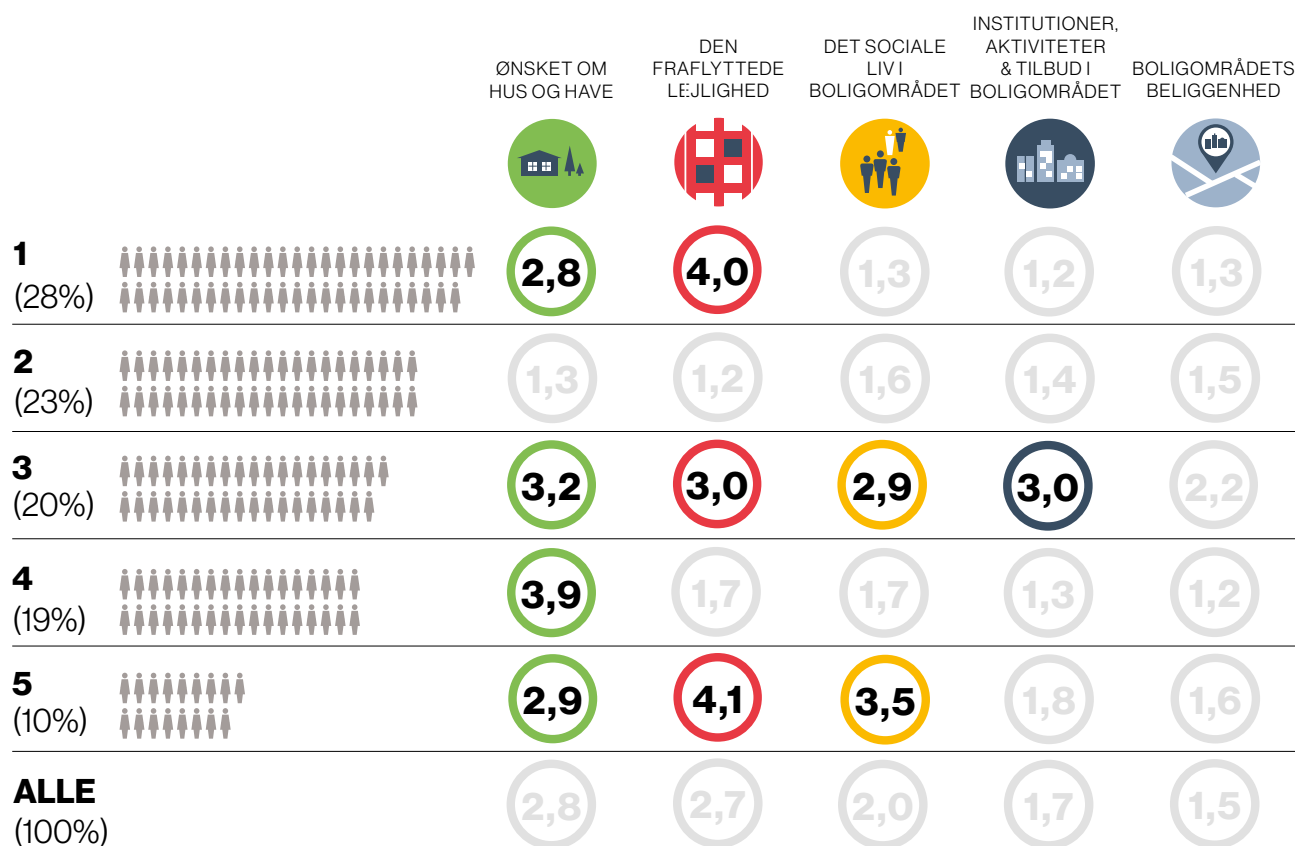
De fem segmenter omfatter:

- **Klynge 1:** er drevet af rationalerne om ønske om den fraflyttede lejlighed samt ønsket om hus og have. De udgør i alt 28% af de fraflyttede.
- **Klynge 2:** kan ikke forklares ud fra de fem flytterationaler, men er altovervejende repræsenteret af beboere, som har oplevet en familieændring fx skilsmisse. De udgør 23% af de fraflyttede.
- **Klynge 3:** er drevet af rationalerne om ønsket om hus og have, den fraflyttede lejlighed, det sociale liv i boligområdet samt institutioner, aktiviteter og tilbud i boligområdet. De udgør 20% af de fraflyttede.
- **Klynge 4:** er drevet af rationale om ønske om hus og have. De udgør 19% af de fraflyttede.
- **Klynge 5:** er drevet af rationalerne om ønsket om hus og have, den fraflyttede lejlighed samt det sociale liv i boligområdet. De udgør i 10% af de fraflyttede.

Figuren på næste side viser et samlet overblik over flytterationalerne og de fem segmenter. Tallene i figuren angiver den gennemsnitlige indekxsværdi for de forskellige flytterationaler på en skala fra 1-5 for hvert af de fem segmenter. Således kan man for hvert segment se, i hvilket omfang de forskellige flytterationaler har haft betydning. Vi definerer et flytterationale som vigtigt, hvis det har en gennemsnitlig værdi på 2,5 eller derover. De vigtige flytterationaler er markeret i figuren. Som et eksempel kan man se, at klynge 1 har angivet, at de er flyttet, fordi lejligheden ikke opfyldte de krav, de havde til deres bolig, med en indekxsværdi på 4,0. Derudover har rationale om hus og have også en forholdsvis høj værdi på 2,8 – det har dog ikke spillet en lige så central rolle for flytningen.

Figuren på næste side viser også, hvor stor en andel hvert segment udgør af de samlede svarpersoner. Tabellen viser, at det største segment er klynge 1, der udgør 28 %, mens den mindste andel er klynge 5, der udgør 10 %.

Figur 4. De fraflyttede opdelt på flytterationale og segmenter (N=716)

I det følgende vil vi se på de fem segmenter på tværs af de fem flytterationale. Det gør vi med henblik på at beskrive, hvorfor de forskellige ressourcestærke er flyttet fra et af de 200 største områder.

KLYNGE 1

Segmentet tæller i alt 197 svarepersoner og er det største i analysen, hvilket svarer til ca. 28 % af alle svarepersonerne. Svarepersonerne har hyppigt angivet, at de har fået et barn forud for flytningen, og det er derfor heller ikke overraskende, at de angiver den fraflyttede lejligheds størrelse som det vigtigste flytterationale med en indekssværdi på 4. Ønsket om hus og have er også repræsenteret i segmentet, dog er dette med en indekssværdi på 2,8 en mindre, men dog vigtig årsag til at fraflytte boligområdet.

Klynge 1 er overvejende af etnisk dansk herkomst, og de er desuden et af de mere ressourcestærke segmenter, i den forstand at de har en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet og formentlig dermed højere løn.

En del af den demografiske skævhed i boligområderne skyldes det ensidige boligudbud, hvor lejlighederne er forholdsvis små, med samme boligstandard og ejerform (Beck-Danielsen & Stender 2017). Det betyder, at familierne flytter væk, når de ikke kan få en bolig, som svarer til deres behov. Det fører frem til en diskussion om variationen af boliger i landets 200 største almene boligområder, og det er værd at undersøge, om lejlighederne opfylder en moderne børnefamilies krav til deres bolig.

Hvis man ønsker at fastholde familierne i boligområderne, viser analysen i hvert fald, at den fraflyttede lejlighed i mange tilfælde ikke lever op til kravene og dermed er med til at sende familierne videre til en anden bolig uden for boligområdet. Hvis boligorganisationerne ønsker at fastholde denne gruppe i boligområdet, vurderer vi, at det er hensigtsmæssigt, at boligområderne har tilbud om intern flytning i boligområdet og kan tilbyde lejligheder, der kan rumme større familier.

KLYNGE 2

Segmentet er kendetegnet ved, at der ikke er nogen af de fem rationaler, der er vigtige for dem i forhold til, hvorfor de er flyttet, og det tyder dermed på, at vi skal finde rationale for deres flytning et andet sted. Årsagen skal formentlig findes i, at der er en overrepræsentation i dette segment, der angiver, at de er flyttet fra deres partner som årsag til flytning. Det er desuden hovedsageligt respondenter, der har fået børn, og som er flyttet fra områder uden for de største byer i Danmark³. Boligmarkedet uden for de større byer er kendetegnet ved billigere boliger og større tilgængelighed. Det er derfor også sandsynligt, at der er flere tilfældigheder, der spiller ind.

Der er i alt 168 personer i dette segment, svarende til 23 % af det samlede antal svarpersoner. Tidligere analyse fra CFBU viste ligeledes, at ændringer i privatlivet sætter skub i flytteplanerne (Larsen & Glad 2017). Mange ressourcestærke flytter således fra områderne af private årsager, som ikke kan påvirkes ved at ændre forholdene omkring boligen eller boligområdet.

KLYNGE 3

Segmentet repræsenterer 20 % af de fraflyttede, svarende til 146 personer. De har i gennemsnit angivet fire vigtige rationaler for deres valg om at flytte væk

fra boligområdet. Der er altså tale om en gruppe for, hvem man må formode, at det vil være utroligt svært at forhindre en flytning. Segmentet er især kendetegnet ved at være beboere med anden etnisk herkomst end dansk fra fortrinsvis udsatte boligområder. Det er i særlig grad respondenter fra de største byer i Danmark. De har som det eneste segment angivet flytteralet Institutioner, aktiviteter og tilbud i boligområdet.

Trods en bred utilfredshed med boligområdet, vurderer vi, at det stadig er en interessant målgruppe for boligorganisationerne at fastholde, da det er ressourcestærke familier, som er i arbejde eller uddannelse og med anden etnisk baggrund end dansk, som har kendskab og netværk i området, og som derved kan agere som rollemønstre. Tidligere undersøgelser peger på, at flere ressourcestærke beboere i de udsatte områder bl.a. kan betyde flere rollemønstre for resourcesvage, flere drivende kræfter i civilsamfundet og øget kollektiv handlekraft i boligområderne. Dette er særligt gældende i skolesammenhænge, hvor det er påvist, at børn fra resourcesvage familier klarer sig bedre, hvis de vokser op i blandede områder, sammenlignet med hvis de vokser op i områder, hvor de fleste har den samme baggrund som dem selv (Vasiljeva & Mairey 2016). At segmentet hovedsageligt er fra udsatte boligområder øger incitament for at fastholde de ressourcestærke børnefamilier og lave en indsats, der både spiller på det fysiske og de sociale ændringer af området. Sociale indsatser kan have en positiv effekt på de enkelte beboere og bidrage til, at deres livssituation forbedres, og fysiske tiltag skaber gode rammer for det levede liv og skaber forudsætninger for samspil med område/byen og bydele. Det byggede miljø har social betydning og kan medvirke til at forstærke eller bryde sociale eksklusionsdynamikker. Fx har fællesarealer betydning for, hvordan beboere indtager deres omgivelser, og om de føler sig trygge. Indretning og organisering af de fysiske rammer har betydning for, hvor og hvordan de forskellige mennesker mødes.

³ Vi har opdelt Danmark i hhv. storby, som er København, Aarhus, Odense og Aalborg, og den øvrige del af landet.

KLYNGE 4

Segmentet indeholder 19 % af alle svarpersonerne i undersøgelsen svarende til 136 personer. Deres primære årsag til, at de valgte at flytte, er ønsket om hus og have, med en indekssværdi på 3,9, hvilket betyder, at de samlet set angiver det som værende en meget vigtig årsag til at fraflytte boligområdet. Denne gruppe er kendetegnet ved, at der i husstanden ofte er to voksne, som bor sammen som par, og at begge parter ofte er lønmodtagere på højeste niveau. Vi må derfor også antage at det er en gruppe som har økonomisk muligheder for at købe en ejerbolig med have.

Landets store almene boligområder er på nuværende tidspunkt kendetegnet ved, at langt størstedelen af boligerne er lejelejligheder, som ikke har en privat have tilknyttet, samt at der ikke er mulighed for at eje sin egen bolig. Det kan derfor være svært at imødekomme beboernes ønsker. Men med det kommende lovændring på det almene boligområde i forbindelse med parallelsamfundsudspil og udarbejdelsen af udviklingsplanerne, hvor de almene boligorganisationer og kommunalbestyrelserne i fællesskab skal nedbringe andelen af almene familieboliger til højst 40 pct. af alle boliger i boligområder der har været karakteriseret ghettoområde de seneste fire år, kan muligheden for eje sin egen bolig aktualiseres (Initiativer der modvirker parallelsamfund).

Der er flere internationale erfaringer med blandede boligformer som værktøj til at ændre på beboersammensætningen – enten ved at arbejde med at tiltrække eller fastholde ressourcestærke beboere. Undersøgelser viser, at redskabet især er en succes, når boligerne købes af beboere, som ellers ville være flyttet fra boligområdet. Disse beboere bidrager ofte positivt som rollemodeller (Beck-Danielsen & Stender 2017).

Internationale erfaringer tyder på, at beboere, der ønsker at flytte i ejerbolig, ofte vælger at blive boende i området og købe bolig der, når muligheden opstår (Beck-Danielsen & Stender 2017). Ligeledes er der en undersøgelse af fraflytning i multietniske bolig-

områder fra 2006, som viser, at 13 % af de fraflyttede ville overveje at blive, hvis de kunne købe deres bolig (Andersen 2006). Man kan endvidere arbejde på at udnytte nogle af de grønne områder i boligområdet bedre, hvor fx nyttehave eller fælleshaver potentielt set kunne dække nogle af familiernes behov for at have mulighed for at opholde sig i grønne rum (se i øvrigt CFBU's evaluering om Byhaver i Vapnagaard; Frederiksen 2017).

KLYNGE 5

Segmentet repræsenterer 10 % af alle fraflyttede, svarende til 69 svarpersoner. Den forholdsvis lille gruppe angiver, at tre rationaler havde betydning for deres flytning, herunder især rationale om det sociale liv i boligområdet og den fraflyttede lejlighed. Segmentet er kendetegnet ved hyppigere at være beboere med etnisk dansk herkomst fra udsatte boligområder. De er dog desuden kendetegnet ved at være den mindst ressourcestærke gruppe af de fem segmenter.

Familieforøgelse er en væsentlig årsag til flytning blandt respondenterne i klynge 5, og det er derfor heller ikke overraskende, at respondenterne angiver den fraflyttede lejligheds indretning og størrelse som et vigtigt flytterationale. De er også kendetegnet ved, at der er mange storfamilier med tre eller flere børn. Hvis boligorganisationerne ønsker at fastholde denne gruppe i boligområdet, vurderer vi, at der skal ske ændringer på flere parametre. For at nå denne gruppe skal de sociale udfordringer i området afhjælpes, eller der skal igangsættes foranstaltninger, som gør det nemmere for beboerne at bo i områder med de sociale udfordringer. Derudover er det for denne gruppe også attraktivt, at der er lejligheder i boligområdet, der kan rumme større familier.

Bortfaldsanalysen viser bl.a., at der er færre besvarelser fra mindre ressourcestærke personer samt fra personer fra udsatte boligområder. Selvom respondenterne i klynge 5 er det mindste segment er det derfor sandsynligt, at de er underrepræsenterede i denne undersøgelse og fylder relativt mere i virkeligheden.

BOLIGOMRÅDETS UDSATHED OG SOCIALE PROBLEMER

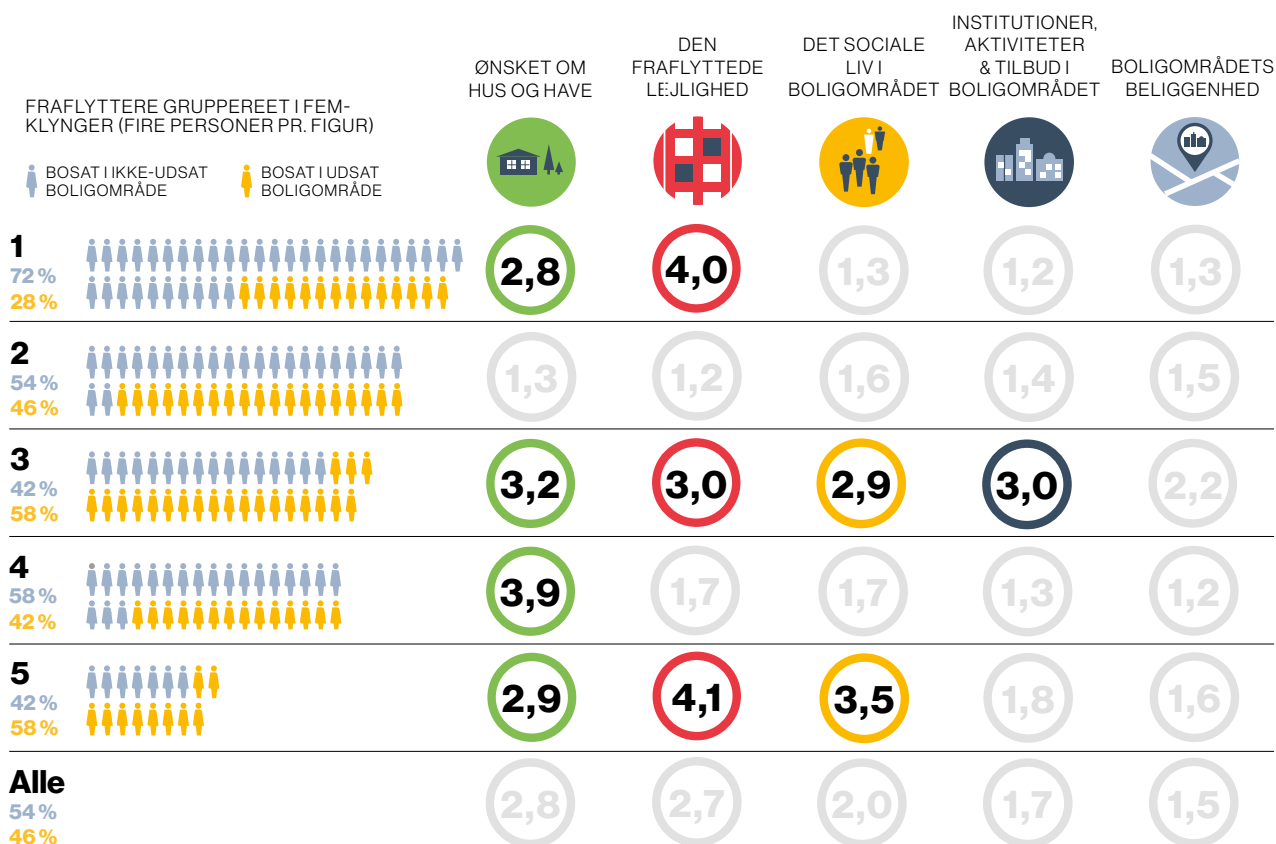
De sociale problemer er tilsyneladende større i landets udsatte boligområder, hvor de fraflyttede beboere i højere grad udtrykker, at det sociale liv har haft en betydning for deres flytning sammenlignet med fraflytterne fra de øvrige store almene boligområder.

Blandt de 200 største almene boligområder er der i 2015 87 boligområder, som af Landsbyggefonden er vurderet til at være udsatte boligområder og derfor er blevet bevilget midler til en helhedsplan med boligsocialt indhold.

Udsatte boligområder er oftere end andre områder kendetegnet ved en ensartet boligform og en stor andel af beboere, der socioøkonomisk er vanskeligere stillet end flertallet i samfundet. De har ringere tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet, kortere uddannelse, mindre økonomisk råderum og er i højere grad blevet

dømt for kriminalitet. Samtidig er andelen af beboere med anden etnisk baggrund end dansk høj.

Af figuren nedenfor kan det ses, at der er en overrepræsentation af beboere fra udsatte boligområder blandt klynge 3 og klynge 5, og det er netop i de segmenter, at det sociale liv i boligområdet har haft en betydning for deres flytning. Noget tyder således på, at personer fra et udsat boligområde i højere grad end andre angiver, at sociale problemer i deres boligområde har haft en indflydelse på, at de har valgt at flytte fra boligområdet. Det er her vigtigt at pointere, at det langtfra er alle personerne fra de udsatte boligområder, der har angivet, at de flytter pga. sociale problemer i området, men blot at der er tale om en overrepræsentation. Noget tyder dog alligevel på, at der kan være god grund til at bibeholde og styrke de sociale indsatser i de udsatte boligområder ud fra en strategi om at fastholde de ressourcestærke børnefamilier i boligområdet.

Figur 5: Flytterationaler opdelt på klynger og boede i udsat ikke udsat boligområde (N=716)

LITTERATUR

Andersen, Hans Skifter (2006a): Bo sammen eller spredt? Etniske minoriteters boligønsker og motiver for bosætning. SBI, Aalborg Universitet.

Andersen, Hans Skifter (2006b): Undersøgelse af til- og fraflytning i tre multietniske boligområder. SBI, Aalborg Universitet.

Andersen; Hans Thor & Nielsen, Rikke Skovgaard 2017 i Aner, Louise Glerup og Birgitte Mazanti (2017): Socialt Arbejde i Udsatte Boligområder. København: Hans Reitzels Forlag.

Bech-Danielsen, Claus og Stender, Marie (2017): Fra ghetto til blandet by - Danske og internationale erfaringer med omdannelse af udsatte boligområder. Gads forlag

Bech-Danielsen, Claus, Marie Stender & Vigdis Blach (2015): Udredning om blandede ejerformer i udsatte boligområder. Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) for Realdania.

Frederiksen, Nana Øland, Søren Brink Larsen & Nikolaj Avlund (2017): Byhaverne i Vapnagaard. Center for Boligsocial udvikling

Initiativer på boligområdet, der modvirker parallelsamfund. Den 9. maj 2018: Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti om:

Kline, Paul (1994): An Easy Guide to Factor Analysis. New York: Routledge.

Kristensen, Hans & Andersen, Hans Skifter (2009): Befolkningens boligønsker. Center for Bolig og Velfærd. Realdania Forskning.

Larsen, Søren Brink, Ane Glad & Nikolaj Avlund (2017): Ressourcestærke beboere – En analyse af flyttemønstre blandt ressourcestærke beboere i de 200 største almene boligområder. Center for Boligsocial Udvikling.

Vasiljeva, Kristine & Isabelle Mairey (2016): Klarer beboere i ghettoer sig bedre eller dårligere? Kraka

Ærø, Thorkilde (2000): "Hjem og Domæne. Om forskellige ejerformer versus boligvalg". Maankäyttö 3/2000